

Sytuacja w branży i wskazanie czynników, które będą miały wpływ na przyszłe wyniki Grupy Apator

Wśród czynników (zewnętrznych i wewnętrznych), które w największym stopniu będą determinować rozwój Grupy Apator w perspektywie kolejnych okresów, należy wymienić:

- sytuację makroekonomiczną,
  - dynamikę rozwoju gospodarczego, w szczególności koniunkturę w budownictwie,
- Według danych GUS produkcja sprzedana przemysłu była w I półroczu 2019 r. o 5,1% wyższa niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Liczba wydanych pozwoleń na budowę spadła w I połowie 2019 r. w porównaniu do I połowy 2018 r. o 2,5%, zaś liczba oddawanych do użytku mieszkań wzrosła o 14,4% r/r,
- kształtowanie się kursów walut USD (koszty zakupu materiałów elektronicznych), EUR i GBP (przychody ze sprzedaży eksportowej) oraz efekty realizowanej polityki zabezpieczenia kursów walut,
  - zmiany technologiczne i trendy w branży,
  - zmiany legislacyjne i wymogi regulacyjne,
  - sytuację na rynku pracy, dostęp do wykwalifikowanej kadry (zwłaszcza z obszaru R&D) oraz pracowników produkcyjnych,
  - postępującą automatyzację i robotyzację procesów produkcji ukierunkowane na zwiększenie mocy produkcyjnych i zwiększanie efektywności operacyjnej spółek produkcyjnych Grupy Apator,
  - stały przegląd portfela produktowego i jego optymalizację pod kątem obniżki TKW – *redesign to cost*.

Segment Energia Elektryczna

Grupa Apator znaczącą część swoich przychodów generuje w sektorze produktów i usług skierowanych do przedsiębiorstw działających w branży energetycznej, wśród których są: Operatorzy Systemów Dystrybucyjnych (zakłady energetyczne), hurtownie elektroenergetyczne, przedsiębiorstwa elektromontażowe i elektroinstalacyjne. Mniej liczną grupę klientów stanowią zakłady przemysłowe. Udział segmentu Energia Elektryczna w przychodach ogółem wyniósł w omawianym okresie blisko 44% (z czego ponad 76% przychodów segmentu wygenerowano w kraju).

Do głównych czynników wpływających na działalność segmentu Energia Elektryczna w Polsce należą:

- preferencje w zakresie inwestycji publicznych – nacisk na rozwój i modernizację infrastruktury sieci elektroenergetycznych,
- prace nad nowym Prawem Energetycznym, w którym ma być uwzględniony harmonogram wdrożenia smart meteringu w Polsce. Zatwierdzenie zmian w ustawie wpłynie zarówno na zmianę technologii pomiarowej, jak i na wzrost znaczenia automatyzacji sieci dystrybucyjnych,
- prace nad zmianami w ustawie Prawo Zamówień Publicznych (PZP),
- wyraźny trend wzrostowy zamówień w sferze „zielonej energetyki” (o ok. 45%, w I kwartale 2019 r. liczba mikroinstalacji w Polsce przekroczyła 60 tys.) i energooszczędnego oświetlenia. Zgodnie z nową Strategią Grupa Apator będzie dążyła do zagospodarowania nowych atrakcyjnych obszarów związanych z lokalnym zarządzaniem energią (rozproszone „zielone” źródła energii wymagają zastosowania zaawansowanych rozwiązań do lokalnego pomiaru, monitorowania i automatycznego zarządzania energią w klastrach). Z kolei inteligentne oświetlenie wykorzystuje nowoczesne technologie komunikacyjne i systemy zdalnego odczytu i sterowania, które są używane także w smart meteringu. Istnieje możliwość poszerzenia zakresu ich zastosowania także na miejskie inteligentne sieci oświetleniowe. Apator buduje ofertę w tym zakresie wychodząc naprzeciw rynkowym tendencjom,

- trend związany z podnoszeniem efektywności energetycznej wspierany dodatkowo przez wzrost cen energii dla przedsiębiorstw. Konieczność prowadzenia przez dużych odbiorców energii audytów energetycznych i lepszego zarządzania zużyciem mediów przekłada się na inwestycje w automatyzację i systemy zarządzania energią oraz elastycznością zużycia energii i elastycznością sieci (wymusza to na OSD inwestycje w modernizację i rozbudowę infrastruktury sieci oraz inteligentne rozwiązania pomiarowe),
- stałe wymiany legalizacyjne elektronicznych liczników komunalnych (w związku z upływem okresu legalizacji),
- nierównowaga na rynku dostaw skutkująca wzrostem cen komponentów elektronicznych oraz wydłużaniem się terminów dostaw kluczowych komponentów, głównie od producentów chińskich (nawet do kilkudziesięciu tygodni), które stawia europejskich producentów elektroniki w pozycji mniej korzystnej w porównaniu do producentów azjatyckich, mających zapewnione krótsze terminy dostaw. Zjawisko jest szczególnie uciążliwe dla przedsiębiorstw dostarczających wyroby elektroniczne w trybie zamówień publicznych (np. liczniki energii). Ta asymetria może mieć kluczowe znaczenie w kolejnych przetargach na rynku europejskim. W drugim kwartale 2019 r. sytuacja na rynku dostaw w tym zakresie nieco się poprawiła – dzięki zrealizowanym przez producentów (chipów i komponentów elektronicznych) inwestycjom w nowe maszyny i linie produkcyjne, następuje stopniowe dostosowywanie podaży do zwiększonego popytu i rynek stabilizuje się,
- wzrastające ceny energii elektrycznej w Polsce przejściowo hamowane dla segmentu gospodarstw domowych regulacjami obniżającymi akcyzę na energię. Obniżenie opłat stałych w rachunkach za prąd i wzrost udziału opłat bezpośrednio związanych ze zużyciem energii będzie sprzyjało efektywniejszemu gospodarowaniu energią, które z kolei sprzyja rozwojowi sprzedaży urządzeń mierzących oraz systemów analizujących zużycie energii znajdujących się w ofercie Grupy Aparator,
- dynamiczny rozwój rynku fotowoltaiki w Polsce - spowodowany korzystnymi regulacjami podatkowymi oraz wprowadzeniem bardzo ambitnego programu „Czyste Powietrze” - sprzyjał w pierwszym półroczu 2019 r. zwiększeniu zakupów m.in. liczników energii elektrycznej oraz ciepłomierzy. Większa liczba przyłączy prosumenckich powinna przełożyć się na wzrost popytu na liczniki elektroniczne z dwukierunkowym pomiarem energii i większą liczbę rozłączników.

Ponadto rosnące nasycenie rozproszonymi źródłami energii powinno w dłuższym okresie spowodować konieczną automatyzację sieci energetycznej po stronie niskich napięć i objęcie coraz większych obszarów tej sieci monitoringiem i nadzorem.

Perspektywy działalności Grupy Aparator na kluczowych dla segmentu Energii Elektrycznej rynkach eksportowych kształtują przede wszystkim:

- ustalone przez regulatora tempo wymian liczników elektronicznych na inteligentne na rynku niemieckim,
- zatwierdzenie w marcu 2019 r. przez Parlament Europejski pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”. Jego pozytywny wpływ będzie dotyczył zarówno aparatury pomiarowej (liczniki energii smart dla OZE), jak i aparatury i rozwiązań do automatyzacji pracy sieci oraz mikrosieci. Wpływ ten jednak ujawni się w pełni w 2020 r., kiedy nowe prawo zostanie zastosowane w krajach członkowskich UE (przewidywany wzrost zamówień),
- coraz silniej odczuwany trend związany z rozwojem inteligentnych sieci energetycznych, który w najbliższym czasie pojawi się także na najszybciej rozwijających się rynkach wschodnich (Litwa, Łotwa, Ukraina), co stwarza szanse na wzrost zainteresowania produktami Grupy Aparator,
- możliwość kontynuacji dostaw liczników indukcyjnych m.in. na rynek austriacki (w ramach kontraktu zawartego w 2017 r., klient podjął decyzję o skorzystaniu z prawa opcji na dostawy

liczników w bieżącym roku, których realizacja potrwa również w drugiej połowie roku) i do Maroka,

- stabilna sytuacja popytowa na rynkach eksportowych w linii aparatury łączeniowej,
- trwające prace nad zwiększaniem obecności i umacnianiem pozycji Grupy Apator na rynkach krajów skandynawskich, które powinny przyczynić się do dalszych wzrostów sprzedaży eksportowej produktów Grupy w kolejnych okresach.

Segment Woda i Ciepło

Rynek opomiarowania wody i ciepła w Polsce charakteryzuje się dużym rozproszeniem po stronie popytu. Grupa Apator dostarcza swoje produkty do szerokiej grupy klientów, wśród których są wodociągi, przedsiębiorstwa energii cieplnej, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, a także podmioty z sektora budownictwa i przemysłu. Udział segmentu Woda i Ciepło w sprzedaży ogółem wyniósł w I półroczu 2019 r. 30,0% (z czego sprzedaż eksportowa stanowiła 55,9% obrotów ogółem tego segmentu, pozostałe 44,1% sprzedaży zrealizowano w kraju).

Do głównych czynników wpływających na działalność segmentu Woda i Ciepło w Polsce należą:

- stabilny (wzrost średnio ok. 4-5% r/r) rozwój rynku zbytu na produkty segmentu związany z rozwojem budownictwa, a w przypadku ciepłomierzy także z likwidacją niskich emisji, skutkującą wzrostem liczby przyłączeń do sieci ciepłowniczych (który prawdopodobnie przedłuży się na kolejne lata, przy czym znaczenie tego czynnika w Polsce systematycznie wzrasta),
- konkurencja zarówno ze strony firm lokalnych, jak i dostawców zagranicznych,
- spadek popytu na podzielniki kosztów związany z nasyceniem tego segmentu rynku, rekompensowany przez wzrost zapotrzebowania na ciepłomierze elektroniczne.

Perspektywy działalności segmentu na rynkach eksportowych kształtują z kolei:

- wzrastający popyt na coraz dokładniejsze metody pomiaru, jakimi są wodomierze ultradźwiękowe oraz planowane wymiany wodomierzy mechanicznych na ultradźwiękowe w krajach Bliskiego Wschodu (Arabia Saudyjska, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Jordania),
- wzrost popularności technologii smart zarówno w odniesieniu do wodomierzy, jak i ciepłomierzy,
- programy pomocowe z UE i Banku Światowego dla krajów afrykańskich przeznaczone na poszerzenie dostępu do wody pitnej.

Segment Gaz

Klientami spółek Grupy Apator w segmencie Gaz są podmioty dystrybucji gazu. Segment ten stanowił w I półroczu 2019 r. 26,3% sprzedaży ogółem, z czego ponad 79% sprzedaży w tym segmencie wygenerowano za granicą).

Sytuację segmentu Gaz na rynku krajowym charakteryzuje przede wszystkim:

- odsuwane w czasie plany wdrożenia inteligentnych gazomierzy w Polsce,
- wprowadzona na mocy Rozporządzenia Ministra Przedsiębiorczości i Technologii (Rozporządzenie w sprawie prawnej kontroli metrologicznej przyrządów pomiarowych z 22 marca br.) możliwość dokonywania legalizacji gazomierzy za pomocą metody statystycznej. Oznacza ona, że podobnie, jak w innych krajach europejskich, w Polsce będzie możliwe sprawdzenie reprezentatywnej próbki gazomierzy (z danego rocznika oraz z danego typu), którym kończy się okres legalizacji i w przypadku pozytywnych wyników badań laboratoryjnych tej próbki (tj.: w przypadku, gdy stopień wyników negatywnych jest mniejszy od założonego

stopnia wadliwości gazomierzy) – pozostawienie urządzeń z tej partii w sieci na następne 5 lat, bez ich demontowania. Dopuszczenie do stosowania metody statystycznej może mieć wpływ na ilość kupowanych nowych gazomierzy w kolejnych latach.

Perspektywy działalności segmentu na kluczowych dla niego rynkach eksportowych kształtują przede wszystkim:

- prognozowany w skali UE w kolejnych latach nieznaczny, ale stały trend spadku zapotrzebowania na gaz ziemny sieciowy przesyłany rurociągami z kierunku wschodniego oraz znaczny wzrost zapotrzebowania na gaz ziemny w Azji (Chiny, Korea, Japonia). W Europie gaz ziemny z kierunku wschodniego będzie stopniowo zastępowany LNG sprowadzanym za pomocą transportu morskiego i magazynowanym w terminalach gazowych i w coraz większym stopniu wykorzystanym następnie także jako gaz sieciowy. W Europie Zachodniej (np. Francja) w najbliższych latach będzie wzrastał udział biogazu w gazie sieciowym, a także wodoru pozyskiwanego ze źródeł odnawialnych, które stopniowo będą zastępowały tradycyjny gaz ziemny w związku z dekarbonizacją i celami „klimatycznymi” UE. W konsekwencji tych zmian przewiduje się stabilizację zużycia gazu sieciowego w Europie przy jednoczesnym nieznacznym spadku cen (nowe złoża w Katarze i Tobago oraz przyrost importu z USA, wzrost zapotrzebowania (a w konsekwencji sprzedaży) na rynkach Europy Zachodniej na gazomierze z dodatkowymi funkcjonalnościami (zdalny odczyt, funkcje odcinania przepływu gazu, korekcja temperatury i ciśnienia) oraz wzrost zapytań o gazomierze statyczne w technologii ultradźwiękowej i masowo-termicznej. Do Holandii, pierwszego rynku w Europie, na którym regulator wymusił zastosowanie gazomierzy inteligentnych zamiast tradycyjnych, dołączyły Francja, Wielka Brytania i Włochy, czyli największe rynki gazomierzy w Europie, ale także mniejsze, jak Luksemburg i Belgia,
- pojawiające się opóźnienia we wdrażaniu gazomierzy inteligentnych w części krajów europejskich (m.in. w Belgii), które powodują, że klienci otwierają nowe przetargi na gazomierze z liczydłem mechanicznym, przez co przedłuża się cykl życia tego wyrobu i rosną szanse realizacji znaczących obrotów z tego tytułu przez spółki Grupy przynajmniej w perspektywie kolejnych kwartałów,
- aukcje elektroniczne i konsolidowanie zamówień przez kilku klientów w ramach jednego przetargu,
- konieczność zdobywania dodatkowych certyfikatów potwierdzających bezpieczeństwo przekazywania danych oraz interoperacyjność gazomierzy,
- znaczący spadek cen gazomierzy, szczególnie na rynkach włoskim, brytyjskim i holenderskim; zarówno w odniesieniu do gazomierzy tradycyjnych, jak i inteligentnych,
- rosnące wymagania dotyczące stabilności elektronicznych i mechanicznych urządzeń pracujących przez długi czas („wieczna gwarancja) uderzające w producentów, którzy mogą być zagrożeni wymianą wyeksploatowanych urządzeń wiele lat po wdrożeniu (rynek klienta).